

dűlő ÉK-i részén, egy szemmel alig kivehető földhátan található a lelőhely (Kunágota MOL-6). 2010. július 19. és augusztus 9. között a Magyar Nemzeti Múzeum – Nemzeti Örökségvédelmi Központ munkatársai több ütemben végeztek megelőző feltárást, összesen 1390 m²-en. A sárgásbarna agyagos altalajon 13 objektum feltárta rajzolódott ki; közülük 7 árokészletnek, 6 gödörnek bizonyult. A leletanyag alapján 2 objektum a középső neolitik, 10 objektum pedig a szarmata telephez köthető; leletanyag hiányában egy objektum ismeretlen korú.

A nyomvonal területén változó sűrűségben helyezkedtek el a régészeti jelenségek. A feltárt kisebb-nagyobb árokszakaszok többsége egyenes vonalú, ÉK–DNy-i irányú, íves metszetű és egyenetlen aljú volt. Az ásatás jellegéből adódóan a feltárt részletek alapján az árkok nagyobb összefüggéseit nem láthatjuk világosan. A kisebb-nagyobb méretű hulladékártoló gödrök alakja többnyire kerek vagy ovális volt. Ezek közül 5 tálszerű, sekélyen az altalajba mélyedő, és egy méhkas alakú volt. Az objektumok között szuperpozíciót nem tudtunk megfigyelni, ami arra utal, hogy a tanyaszerű telepet egy rövidebb időintervallumban lakták.

A leletek az MNM-Nemzeti Örökségvédelmi Központ szegedi regionális irodájában történő elsődleges feldolgozásukat követően a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumba kerülnek végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Pópity Richárd, Szabó Dénes, Gera Róbert technikusok.

BENEDEK ANDRÁS

314. Mezőkövesd, Kánya-patak Észak (KÖH 75377)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő

2010. augusztus 19-én adatszolgáltatáshoz kapcsolódó helyszíni szemlét végeztünk Mezőkövesden, a Déli iparterületen. A bejárás során az elkerített és jelenleg is telephelyként funkcionáló részek kivételével mezőgazdasági művelésű területeket találtunk. A terület Ny-i részét közepes észlelési körülmények között jártuk be, melynek során a volt Kertészettől DK-re régészeti leletet, pengemagkövet találtunk.

A patak túloldalán, 500 m távolságra fekszik a Nagyfertő (M3-78 lh., KÖH 70327) néven ismert lelőhely. Nem zárható ki, hogy a talált lelet erről a lelőhelyről került a területre.

Munkatárs: Hajdú István.

CSENGERI PIROSKA

315. Mezőnagymihály, Uszató-dűlő

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, Sza, Kö

2010. május 14-én terepbejárást végeztem a 014/40–41 hrsz.-ú ingatlanokon, mintegy 27,7 ha nagyságú fejlesztési területen (Mária Park). A Kácsi-patak árterében fekvő, lankás dombokkal tagolt 99–100 m tszf. magasságú területen eddig nem ismertünk régészeti lelőhelyet.

Az ideális megfigyelési körülmények mellett végzett terepbejárás alkalmával most négy régészeti lelőhelyet azonosítottunk az Uszató-dűlőben: KÖH 73643, 73645, 73647, 73649. A nagyrészt a kiemelkedéseken gyűjtött felszíni leletanyag alapján lokalizált lelőhelyek mind-egyikén kerültek elő újkőkori leletek, emellett három lelőhelyen találtunk a római császárkorra és a középkorra datálható leletanyagot.

REMÉNYI LÁSZLÓ

316. Mérkes határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ő, Ró, Á, Kö

2009. decembere és 2010. májusa között kiterjedt terepbejárásokat folytattunk a Nabucco gázvezeték dunántúli és Pest megyét érintő szakaszán, összesen 205 km hosszúságban, a nyomvonal 100-100 m-es szélességében. A téli időnyben végzett terepbejárás során általában jó megfigyelési viszonyok között tudtunk vizsgálni, összesen 184 régészeti lelőhelyet azonosítottunk.

Mérkesnél, a Rába árterének D-i oldala mellett öt, korábban ismeretlen lelőhelyet azonosítottunk: *Szentmihályi úttól délre, Csemez-tag, Tungos-dűlő kelet, Tungos-dűlő nyugat, Gátórház* (KÖH 70449, 74315, 74317, 74319, 74321). A Tungos-dűlőnek gyakorlatilag teljes egészén lelőhely-együttes található.

REMÉNYI LÁSZLÓ – STIBRÁNYI MÁTÉ

317. Mérk, Verpesz

(KÖH 74113)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B

2010. április 8-án helyszíni szemlét végeztünk a Nagyecsed–Mérk–Tiborszállás között tervezett szennyvízvezeték nyomvonalán. Mérk település É-i végén a főút K-i oldalán, az erdő sarkánál egy szántó húzódik. Itt találtuk a lelőhelyet, mely egy ÉNy–DK irányú, 100×200 m kiterjedésű késő bronzkori településnyom. Északi végét K-ről egy nádassal benőtt mélyedés határolja.

Munkatárs: Toldi Zoltán régész (JAM).

PINTYE GÁBOR

318. Mindszent határa

(Csongrád megye) Ő, Sza, Á, Kö

A Nabucco gázvezeték Csongrád és Bács-Kiskun megyét érintő nyomvonalszakaszára készítenő örökségvédelmi hatástanulmányhoz kapcsolódó terepbejárásokat 2009. december 7. és 2010. május 25. között végeztük. A beruházás a két megye területén áthaladva összesen 23 település közigazgatási területén valósul majd meg, a tervezett 177 km hosszú nyomvonal mindkét oldalát 100-100 m szélességben vizsgáltuk. A terepi felderítés időpontjában a külterületi szakasz meghatározó részét (kb. 21%-át) már sűrű vetés borította, nagyjából hasonló arányban (kb. 19%) fordult elő erdő, rét, legelő, ill. gazzal fedett terület, melyeken szintén nem lehetett

terepi kutatást végezni. Összességében a külterületi szakasznak mindössze 60%-a bizonyult terepbejárásra alkalmasnak.

A Mindszent külterületén végzett munka során 5, korábbról már ismert lelőhelyet érintettünk. A *Koszorús-dűlő*, *Gyapjas-tanya* (KÖH 17074), a *Koszorús-dűlő*, *Pálinkó D.-tanyája* (17091), ill. a *17. szórvány* (17183) és a *Ludas-ér*, *Magaspart* (17086) lelőhelyek összetartozását igazoltuk, javasoltuk a nyilvántartásban történő összevonásukat.

Két új lelőhelyet is találtunk: *Tajti-tanya* (74447); *Ludasi-tanyák*, *Tajti-tanyától É-ra* (74449). A terepbejárás során őskori, szarmata, Árpád-kori, középkori és újkori leleteket gyűjtöttünk.

Munkatársak: Sóskuti Kornél régész; Weisz Attila geodéta, Molnár Zsolt, Császi Dávid geodéziai asszisztensek; Alács Attila, Rózsa Gábor, Kovács Sándor, Szöllősi Géza, Dankó Judit technikusok.

PARDITKA GYÖRGYI

319. Miskolc-Diósgyőr, Felső-Majláth (KÖH 76221)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Á

A megyei múzeumi igazgatóság régészeti próbafeltárást végzett a 30869/2 hrsz.-ú ingatlanon, a város villamosvasút fejlesztését célzó beruházáshoz kapcsolódóan. Cél a tervezett villamosforduló fogadóterületének régészeti vizsgálata volt.

A próbafeltárást 2010. augusztus 11–16. között végeztük a területen, mely jelenleg zöldfelületű park. Három, egymáshoz képest legyezőszerűen szétnyíló, 2 m széles kutatóárkot nyitottunk. Az I. szondaárok 30,5 m hosszú volt, benne régészeti leletet, lelőhelyre utaló jelenséget nem tapasztaltunk. A II. szondaárok 28,5 m hosszú volt, jellegét, metszetét tekintve megegyezett az előzővel, itt sem bukkantunk régészeti jelenségre, vagy leletre. A III. szondaárok 32,5 m hosszú volt, a rétegződése az előző árkokhoz hasonló, azonban itt több jelenséget is tapasztaltunk. Ezek részben újkori eredetű szemétködrök voltak. Ezenkívül egy É-D-i tájolású sorban 4 darab, egységes betöltésű cölöplyukat bontottunk ki, melyek közül az egyikből Árpád-kori kerámia került elő. A vörösesbarna, szemcsés homokkal soványított, hegyesedő hullámvonalakkal és sűrű párhuzamosan bekarcolt vonalakkal díszített cserepeket a 12. századra keltezhetjük. A régészeti jelenségek által jelölt lelőhely további kiterjedését, a próbafeltárást fent leírt negatív árkai alapján, innen K-i, DK-i irányba sejtettük, így a villamosforduló és a tervezett nyomvonal ezen részleteinek megelőző feltárása vált szükségessé.

Ezt szeptember 14–22. között végeztük. A próbafeltárást Árpád-kori objektumaitól K-re nyitottunk egy 18×7,5 m alapterületű szelvényt a villamosforduló fogadóterületén, valamint az ezen kívül futó villamosnyomvonalon egy 22×3,5 m-es árkot. Ezek rétegződése a próbafeltáráshoz hasonló volt. Jól látható volt a

metszetalban, hogy az újkori kerti művelésű talaj bolygatásakor hogyan pusztították el az Árpád-kori beásások felső részét. A szelvényben további Árpád-kori gödröt találtunk, égett-kormos betöltésében viszonylag nagy mennyiségű 12. századi kerámiával. Ezenkívül további 3, valószínűleg ehhez a korhoz köthető cölöplyukra is bukkantunk. Egyéb régészeti korú objektum nem került elő, csak egy újkori épület kőalapozását bontottuk ki. A villamos nyomvonalának árkában nem találtunk további Árpád-kori objektumot, mindössze egy újkori beásást.

Összefoglalva egy 12. századi Árpád-kori település periferiájára bukkantunk, mely a szondázó árkok, valamint a megelőző feltárás tanúságai alapján a kutatott területtől K-i, DK-i irányba terjeszkedhet tovább (a ma álló panelházak között).

SZÖRÉNYI GÁBOR ANDRÁS

320. Miskolc határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, B

2010. júliusban Miskolc belterületén, valamint a 3. sz. főút mentén Kistokaj és Mályi közigazgatási területén terepbejárást végeztem a tervezett távhővezeték nyomvonalán, mely terület jelentős része a beépítettség, ill. a növényi fedettség miatt nem volt terepbejárással vizsgálható.

Miskolc D-i szélén, a 3. sz. főút és a harsányi műút csomópontjától D-re, az enyhén K felé lejtő dombháton viszonylag nagy sűrűségben figyeltem meg késő bronzkori edénytöredékeket kb. 150 m hosszúságban, a főút és a harsányi út közötti terület teljes szélességében. A leletek a *Harsányi elágazás* (KÖH 16725) lelőhelyhez köthetők, szóródásuk alapján a lelőhely D felé nagyobb területre terjed ki a jelenleg ismertnél.

A harsányi útelágazástól kb. 1 km-re D-re, a Nagyföld-dűlő D-i részén a domboldalon, egy DNY-ÉK irányú vízmosástól D-re intenzív sűrűségben találtam neolitik edénytöredékeket (alföldi vonaldíszes kerámia) egy kb. 200×150 m nagyságú területen. A neolitik település területe K felől a *Miskolc-Görömböly*, *Kis-föld* (KÖH 54697) lelőhelyhez kapcsolódik.

KOVÁCS FERENC

321. Miszla határa

(Tolna megye) Ő, Kú

2010. november 6-án terepbejárást végeztem Miszla határában. A szántóföldeken leggyakrabban álló kukoricát vagy napraforgót, helyenként pedig szántatlan tarlót találtam.

Bikádi-rétek (KÖH 77889): A Péli-víz É-i oldalán, Közép- és Alsóbikád között félúton, a patak párhuzamosan húzódó keskeny, gazos kukoricásárván néhány vörös anyagú, homokos soványítású kora újkori–újkori kerámiát találtam.

Parrag-hegyi-szőlők (KÖH 77891): A Péli-víz É-i felén, az alsóbikádi házakkal szemben, a DK felé benyúló